

**Aftale af 20. november 2009 mellem
klima- og energiministeren
og
net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie
repræsenteret ved
Dansk Energi
Dansk Fjernvarme
Foreningen Danske Kraftvarmeværker
HNG/Naturgas Midt-Nord, DONG Energy, Naturgas Fyn samt
Energi- og Olieforum
om selskabernes fremtidige energispareindsats**

Denne aftale er en opfølgning på den politiske aftale af 21. februar 2008 om den danske energipolitik i årene 2008-2011.

Med denne aftale ophæves aftale af 22. august 2006 mellem transport- og energiministeren og net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas og olie om selskabernes fremtidige energispareindsats med udgangen af 2009. Samtidig ophæves pålæggene til de omfattede fjernvarmeværker.

Den energipolitiske aftale af 21. februar 2008 fastsætter, at den årlige energisparemålsætning øges til 1,5 pct. af det endelige energiforbrug i 2006 svarende til årlige besparelser på 10,3 PJ. Aftalen fastlægger ligeledes, at energiselskabernes energispareforpligtelse fra 2010 øges til 5,4 PJ pr. år.

Forøgelse af energibesparelserne skal medvirke til at sikre en reduktion af bruttoenergiforbruget i 2020 med 4 pct. i forhold til forbruget i 2006, jf. den politiske aftale af 21. februar 2008, og til opfyldelse af Danmarks forpligtelser i forhold til EU om reduktion af CO₂-udledningen, herunder særligt i de ikke kvotebelagte sektorer, og til opfyldelsen af VE-målene.

Net- og distributionsselskabernes energispareindsats i henhold til denne aftale skal ses i sammenhæng med organiseringen af den øvrige energispareindsats. Aftalen forudsætter at der etableres et Center for energibesparelser, som varetager generelle opgaver med kampagner, markedspåvirkning mv. inden for alle sektorer og anvendelsesområder, bortset fra transport, og at centerets indsats tilrettelægges så den understøtter selskabernes realisering af energibesparelser.

Der eksisterer ikke lovgivning, som forpligter olieselskaberne til at medvirke til realisering af energibesparelser, og som giver mulighed for at pålægge oliebranchens selskaber energispareforpligtelser. Oliebranchen ønsker imidlertid inden for rammerne af branchens særlige forudsætninger at bidrage aktivt til den fremtidige energispareindsats.

På denne baggrund er parterne enige om følgende rammer for selskabernes energispareindsats:

1 Overordnede rammer for aftalen

- 1.1 Net- og distributionsselskaberne fremmer omkostningseffektive besparelser til gavn for forbrugere, virksomheder og samfundet. Omfanget af disse besparelser er nærmere fastsat i aftalens afsnit 4.
- 1.2 Målsætningen er, at net- og distributionsselskabernes indsats skal medvirke til at øge den samlede besparelsesindsats og at den skal have særlig fokus på realisering af energibesparelser i slutforbruget, som ikke ville være blevet realiseret på nuværende tidspunkt uden selskabernes indsats, jf. afsnit 4.2 og afsnit 11.
- 1.3 På grund af de særlige forhold som gør sig gældende for olieselskaberne gælder følgende bestemmelser ikke for olieselskaberne: Afsnit 7, 12.3 og 14 samt afsnit 16.2, første bullet og bilag 12, de 2 første bullets.
- 1.4 Udover de forpligtelser til at sikre realisering af energibesparelser, som er beskrevet i denne aftale, skal elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskaberne opfylde de forpligtelser, der til enhver tid følger af forsyningslovene til at give forbrugerne generel information om energibesparelser og til at give den enkelte forbruger årlige informationer om sit energiforbrug, dvs. informative energiregninger.

2 Tidsramme for aftalen

- 2.1 De overordnede rammer og mål i denne aftale gælder for perioden 2010-2020.
- 2.2 De konkrete retningslinjer mv. jf. pkt. 4.4 og 8-14, gælder dog kun for perioden fra den 1. januar 2010 til den 31. december 2012. I løbet af 2012 aftales de konkrete retningslinjer mv. for den følgende 3-årige periode. Dette sker med baggrund i en uafhængig evaluering af indsatsen, som afsluttes medio 2012, jf. afsnit 17. Samme procedurer gælder for de følgende 3-årige perioder.

3 Omfattet forbrug

- 3.1 Net- og distributionsselskabernes besparelsesindsats er rettet mod det endelige energiforbrug (slutforbruget af energi) i Danmark inkl. nettab. Alle forbrugssektorer bortset fra transport kan indgå. Det omfattede forbrug er nærmere afgrænset i bilag 1.

4 Besparelsesmål og -forpligtelser

- 4.1 Med denne aftale ophæves de mål og forpligtelserne, som er fastlagt i aftalen af 22. august 2006 om selskabernes fremtidige indsats. Samtidig ophæves pålæggene til de omfattede fjernvarmeværker.

- 4.2 Det samlede mål for net- og distributionsselskabernes indsats udgør i henhold til den politiske aftale af 21. februar 2008 5,4 PJ/år fra og med 2010.
- 4.3 Som en korrektion for, at en del af de besparelser, som net- og distributionsselskaberne opgør og realiserer, må forventes ikke at være additionelle, øges ovenstående årlige mål med ca. 15 pct. til 6,1 PJ/år.
- 4.4 Som led i opnåelsen af dette besparelsesmål vil elnet-, naturgas-, fjernvarme- og olieselskaberne i perioden 2010-2020, jf. dog afsnit 2.2, i gennemsnit opnå følgende årlige energibesparelser, der er korrigeret for additionalitet jf. afsnit 4.3 og prioriteringsfaktorer jf. afsnit 8:

	PJ
Elnetselskaber	2,9
Naturgasselskaber	1,1
Fjernvarmeselskaber	1,9
Olieselskaberne	0,2
I alt	6,1

- 4.5 Net- og distributionsselskaberne måles alene på dette korrigerede besparelsesmål jf. afsnit 4.4.
- 4.6 For el-, naturgas- og fjernvarmeselskaberne gælder besparelsesmålene jf. afsnit 4.4 som helhed for alle de selskaber i brancherne, der i henhold til forsyningslovene er omfattet af forpligtelsen, herunder også selskaber, som ikke er medlem af en af brancheorganisationerne. Det forudsættes, at alle disse selskaber bidrager til opfyldelse af besparelsesmålene, og at el-, gas- og fjernvarmeselskaberne selv aftaler fordelingen af branche-forpligtelsen på selskaber.
- 4.7 For de el-, naturgas- og fjernvarmeselskaber, som ikke ønsker at indgå i brancheaftalen eller udtræder af denne, fastsætter ministeren bindende energisparemål inden for branchens samlede mål. Desuden fastsætter ministeren for disse selskaber rammer for selskabernes opgaver, samt regler for dokumentation, indberetning, verifikation og afholdelse af fællesomkostninger, der svarer til forpligtelserne i henhold til denne aftale, således at disse selskaber bidrager forholdsmæssigt til opfyldelse af besparelsesmålene.
- 4.8 Olieselskabernes besparelsesmål fordeles forholdsmæssigt mellem selskaberne efter markedsandele på fyringsolie markedet. Branchens sparemål indekseres fremover i forhold til udviklingen i salget af fyringsolie. Udgangspunktet for sparemålet på 0,2 PJ i 2010 er salget af fyringsolie i 2008. Indekseringen betyder, at sparemålet på 0,2 PJ fra 2011 og frem reguleres proportionalt med udviklingen i fyringsoliesalget i forhold til 2008. Der sker dog kun ændringer af målet, hvis fyringsoliesalget akkumuleret har ændret sig med mere end plus/minus 5 pct. i forhold til salget i 2008.
- 4.9 Besparelsesmålene for brancherne jf. pkt. 4.4, udgør et gennemsnit over aftaleperioden, jf. pkt. 2.1 og over- og underdækning kan overføres mellem de enkelte år. Ved udgangen

af et kalenderår kan der maksimalt være en underdækning på 35 % af det gennemsnitlige årlige mål. Ved udgangen af 2010 kan underdækningen dog være 45 pct.

5 Metodefrihed

- 5.1 Med henblik på, at net- og distributionsselskaberne kan opnå de aftalte besparelsesmål til de lavest mulige omkostninger har selskaberne metodefrihed inden for de rammer, som lovgivningen og denne aftale i øvrigt foreskriver.
- 5.2 Net- og distributionsselskaber kan gennemføre besparelser uden for eget forsyningsområde og uden for egen energiart. Som led i at sikre en omkostningseffektiv indsats har net- og distributionsselskaberne frihed til at udforme de konkrete besparelsetiltag efter aftale med slutbrugere. Alle selskaber uanset ejerforhold har i overensstemmelse med forsyningslovene, som ikke berører oliebranchen, lige muligheder og vilkår i forbindelse med realisering af selskabernes energibespareforpligtelser.
- 5.3 Net- og distributionsselskabernes aktiviteter i forbindelse med gennemførelse af konkret energibesparelsesaktiviteter i eget forsyningsområde og egen energiart, dvs. initiativer ud over rådgivning, information, mv., samt alle aktiviteter uden for eget forsyningsområde og energiart, skal ske gennem virksomheder, som er selskabsmæssigt udskilt af net- og distributionsvirksomheden i overensstemmelse med bestemmelserne i forsyningslovene og under overholdelse af de udbudsretlige regler, som giver mulighed for at disse selskaber kan være ejet af net- og distributionsvirksomheden. Dog kan net- og distributionsselskaberne selv forestå realisering af energibesparelser i deres eget ledningsnet. Net- og distributionsselskaberne kan selv varetage opgaver i forbindelser med administration af denne aftale, herunder opgaver med indgåelse af kontrakter med eksterne aktører og forbrugere om køb af besparelser. Bestemmelserne er nærmere præciseret i bilag 2.

6 Krav til selskabernes involvering

- 6.1 Selskaberne kan kun godskrives for og indberette besparelser, som selskaberne enten selv eller gennem aftaler med tredjepart – via konkrete aktiviteter – medvirker til realisering af. Der skal således være en sammenhæng mellem aktivitet og besparelser. Selskaberne kan ikke indberette besparelser, som kommer, uden at selskaberne er involveret forud for realisering. Kravene til selskabernes involvering er nærmere beskrevet i bilag 3.

7 Markedsorientering og gennemsigthed

- 7.1 Med respekt for, at det er net- og distributionsselskaberne, der har forpligtelsen til at opnå de fastsatte mål, og at de som led heri har metodefrihed til at tilrettelægge indsatsen, så besparelserne opnås billigst muligt, skal der i forbindelse med realiseringen af besparelserne direkte eller gennem mellemlidende ske en øget inddragelse af eksterne aktører. I denne forbindelse opfattes koncernforbundne rådgivnings- og installationsvirk-

somheder ikke som en ekstern aktør. I forbindelse med evalueringen i 2012 skal det kunne dokumenteres at dette er sket.

- 7.2 Som led heri synliggøres de enkelte net- og distributionsselskabernes omkostninger til opnåelse af besparelserne.
- 7.3 Selskaberne skal etablere en hjemmeside eller lignende, hvor selskaberne og andre aktører kan matches/etablere kontakt.
- 7.4 Selskaberne skal sikre at generelle oplysninger om denne aftale og overblik over konkrete aktiviteter er tilgængelig for slutforbrugeren f.eks. i form af en hjemmeside.
- 7.5 De nærmere regler til at fremme markedsorienteringen og gennemsigtigheden fremgår af bilag 4.

8 Prioriteringsfaktorer

- 8.1 I forbindelse med gennemførelse af konkrete energibesparelser opgøres effekten med udgangspunkt i besparelsen det første år. Besparelsen det første år vægtes dog med en simpel prioriteringsfaktor, som afspejler levetiden af besparelsen, bruttoenergiforbruget knyttet til den gennemførte besparelse og den forventede CO₂-effekt af besparelsen, herunder særligt om der er tale om en besparelse inden for eller uden for det CO₂-kvotebelagte område.
- 8.2 Prioriteringsfaktorerne og den praktiske anvendelse af disse, fremgår af bilag 5. Selskabernes målopfyldelse opgøres alene efter vægtning med prioriteringsfaktorerne jf. afsnit 4.4.

9 Opgørelsesmetoder

- 9.1 Besparelserne opgøres enten ved brug af standardværdier eller ved en specifik opgørelse af den besparelse, som følger af aktiviteten.
- 9.2 Opgørelse på baggrund af standardværdier anvendes ved mindre, standardiserede aktiviteter. Sådanne besparelser vil typisk findes i boliger og andre bygninger. I det omfang der findes en standardværdi for en given besparelse skal denne anvendes.
- 9.3 Specifik opgørelse anvendes på områder, hvor der ikke er en standardværdi. Det vil typisk være større og integrerede projekter i erhvervsvirksomheder eller offentlige institutioner. Hvis der anvendes specifik opgørelse skal hele projektet opgøres specifikt, herunder også effekten af initiativer, hvor der findes standardværdier.
- 9.4 Der kan ikke medregnes effekter af selvstændig adfærdspåvirkning eller af selvstændige informationskampagner. Net- og distributionsselskaberne kan dog medregne en dokumenterbar effekt af specifik markedspåvirkning, som betyder et dokumenteret øget salg

af energieffektive produkter og løsninger i forhold til en baseline. I det omfang det er muligt skal effekten heraf opgøres via standardværdier.

9.5 Opgørelsesmetoderne og deres anvendelse er nærmere beskrevet i bilag 6.

10 Forhold til dobbelttælling og andre initiativer

10.1 I forbindelse med realisering af energibesparelser hos en konkret kunde i henhold til standardværdier og specifik opgørelse, jf. afsnit 9.1, skal net- og distributionsselskaberne have procedurer omfattende f.eks. aftaler, kontrakter og stikprøver, jf. afsnit 6 og bilag 3, som har til formål at minimere omfanget af, at den samme besparelse medtages af flere selskab. I tilfælde af tvivl kan sagerne forelægges for en opmand, som afgør ejerskabet/fordelingen. Opmanden kan i sin afgørelse lægge vægt på, hvordan realiseringen af besparelserne er iværksat, hvem der har foranlediget en gennemførelse, en vægtning i forhold til anvendte ressourcer, tidspunkt for dokumentation af realiseringen mv. Opmandsfunktionen etableres af brancherne/selskaberne i fællesskab.

10.2 I det omfang selskaberne gennemfører aktiviteter i tilknytning til områder, hvor der er myndighedskrav eller områder, der er omfattet af andre aftaler, som staten måtte indgå vedrørende energibesparelser (f.eks. bygningsreglement for eksisterende bygninger, energimærkning af bygninger, og krav om energieffektivisering i den offentlige sektor) fastholdes princippet fra pkt. 6.1, og selskaberne godskrives for effekten af de besparelser, som de er involveret i realiseringen af.

10.3 Net- og distributionsselskaberne kan godskrives for den fulde effekt på områder, hvor der er et samarbejde med Center for energibesparelser.

11 Dokumentationskrav

11.1 Net- og distributionsselskaberne skal have en entydig dokumentation af alle realiserede energibesparelser, som indgår i selskabernes målopfyldelse. Dokumentationen skal indeholde en sammenhæng mellem det gennemførte initiativ og den opgjorte besparelse, således at selskaberne kan dokumentere alle de besparelser, som de enkelte initiativer i henhold til opgørelsesmetoderne, jf. afsnit 9, har givet anledning til. Dokumentationen skal omfatte dokumentation for at besparelserne faktisk er gennemført og give mulighed for at kontrollere at dette er tilfældet, jf. bilag 7.

11.2 Kravene til dokumentationen af realiserede energibesparelser er ens for alle selskaber og aktører. Dokumentationen skal udover generelle oplysninger om kunden og aktørerne, indeholde oplysninger om hvordan besparelserne er opgjort og om selskabernes involvering.

11.3 Net- og distributionsselskabet er ansvarlig for, at der findes den rigtige dokumentation for alle de besparelser, der indberettes. Dokumentationen skal opbevares i 5 år. Kravene til dokumentationen er nærmere beskrevet i bilag 7.

12 Indberetning

- 12.1 Med udgangspunkt i dokumentationen indberetter aftalens parter årligt, de realiserede energibesparelser til Energistyrelsen. Hver branche eller hver part med eget besparelsesmål, jf. afsnit 4.6 indberetter de realiserede energibesparelser fordelt på hovedsektorer, aktivitetstype (jf. afsnit 9) og energiart, og de opnåede besparelsers fordeling på slutfordragskategorier (f.eks. klimaskærm, kedler, belysning, trykluft, osv.) Rammerne for indberetningen fremgår af bilag 8.
- 12.2 Brancherne/selskaberne indrapporterer de enkelte selskabers årlige realiserede energibesparelser til Energistyrelsen.
- 12.3 De enkelte selskaber indrapporterer, som led i deres årlige regnskaber, deres omkostninger i forbindelse med besparelsesindsatsen til Energitilsynet.
- 12.4 Med henblik på udarbejdelsen af en fælles indberetning etableres branchevis - eller i fællesskab - et samarbejdsorgan, der modtager indberetning fra alle selskaber, der er omfattet af aftalte besparelsesmål, jf. afsnit 4.3. Selskaber, der af ministeren er pålagt individuelle sparemål, skal indberette til Energistyrelsen via det relevante samarbejdsorgan.

13 Kvalitetssikring

- 13.1 Net- og distributionselskaberne skal gennemføre en kvalitetssikring, som skal sikre, at selskabets dokumentation og indberetning, herunder også dokumentationen for besparelser, som er udført af underleverandører eller tredjepart, der agerer på selskabets vegne, er retvisende og opfylder de fastsatte krav. Reglerne for kvalitetssikringen er nærmere beskrevet i bilag 9.
- 13.2 Som led heri skal der gennemføres en audit af dokumentationen, retningslinjer mv. én gang årligt. Hvert andet år skal denne audit gennemføres af en uafhængig ekstern part. Det kan f.eks. ske som led i et certificeret kvalitetsstyringssystem.
- 13.3 En gang årligt gennemfører Energistyrelsen en uvildig stikprøve på tværs af alle de involverede net- og distributionselskaber. Stikprøven skal have fokus på at kontrollere, om selskabernes dokumentation lever op til kravene og om der forekommer dobbelttælling.

14 Finansiering

- 14.1 De enkelte elnet- og naturgasdistributionselskaberne får dækket de faktiske omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne i henhold til denne aftale gennem et tillæg til indtægtsrammen, som dækker de faktiske omkostninger i forbindelse med løsning af den myndighedspålagte opgave. De nærmere regler for fastsættelse og regulering af elnet- og naturgasdistributionselskabernes omkostninger fremgår af bilag 10.

- 14.2 Fjernvarmeselskabernes omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne i henhold til denne aftale kan indregnes i tariffene som en nødvendig omkostning i overensstemmelse med bestemmelserne i varmforsyningsloven.
- 14.3 Net- og distributionsselskaberne kan alene medregne omkostninger i forbindelse med aktiviteter, som er en del af en omkostningseffektiv opfyldelse af besparelsesforpligtelserne i henhold til denne aftale.
- 14.4 For elnet-, naturgasdistributions- og fjernvarmeselskaberne etableres der i 2011, når regnskabstallene fra 2010 foreligger, en benchmarking, som viser de enkelte selskabernes omkostninger per sparet kWh. Denne benchmarking vil være offentlig.
- 14.5 På baggrund af regnskabsoplysninger om de faktiske omkostninger i 2010 og 2011 fastlægges der i 2012 en model for regulering af selskabernes omkostninger i forbindelse med besparelsesindsatsen i den kommende periode. Modellen skal sikre fortsatte incitamenter til effektivisering af energispareindsatsen fra og med 2013.

15 Teknisk arbejdsgruppe

- 15.1 Der etableres en teknisk arbejdsgruppe, som løbende drøfter sager i forbindelse med denne aftale, herunder særligt afsnit 6-13. Gruppen består af repræsentanter fra alle aftalens parter samt Energistyrelsen, der varetager formandskabet. Gruppens opgaver er nærmere beskrevet i bilag 11.

16 Overgangsordning

- 16.1 I forbindelse med, at denne aftale erstatter aftalen af 22. august 2006, er der fastlagt en række overgangsbestemmelser, som fremgår af bilag 12.
- 16.2 Hovedprincipperne i overgangsbestemmelserne er:
- at over- og underdækning for perioden 2006-2009 overføres til den nye aftale
  - at alle bestemmelserne i denne aftale, bortset fra de ændrede opgørelsesmetoder med prioriteringsfaktorer mv., jf. pkt. afsnit 8 og bilag 5, gælder for alle besparelser, der realiseres fra den 1. januar 2010.
  - at de ændrede opgørelsesmetoder med prioriteringsfaktorer, jf. afsnit 8 og bilag 5, gælder for alle besparelser, som realiseres fra den 1. januar 2011.

17 Løbende opfølgning og evaluering

- 17.1 Parterne kan kræve denne aftale eller dele heraf, herunder de fastsatte besparelsesmål, genforhandlet, hvis der sker væsentlige ændringer i rammerne for indsatsen. Det kan f.eks. være væsentlige ændringer i forbruget af nogle energikilder og -former og ændringer i de politiske rammebetingelser, herunder nye EU-krav, nye myndighedskrav eller større aktiviteter/aftaler, som staten måtte igangsætte/indgå vedrørende energibesparelser.

- 17.2 Jf. afsnit 2.2 afsluttes der medio 2012 en uafhængig evaluering af selskabernes besparelsesindsats i henhold til denne aftale. Evalueringen skal særligt have fokus på opgørelsesmetoderne, prioriteringsfaktoren, dokumentationen, kvalitetssikringen og selskabernes omkostninger samt på additionaliteten og selskabernes øgede anvendelse af eksterne aktører, jf. afsnit 6-14. Evalueringen igangsættes i sidste halvdel af 2011. Energistyrelsen er ansvarlig for og finansierer evalueringen, men rammerne for og gennemførelsen af evalueringen drøftes med selskaberne. De overordnede rammer for evalueringen er nærmere beskrevet i bilag 13. Ved indgåelse af aftale om de konkrete retningslinjer for perioden 2013-2015 fastlægges rammerne for evalueringen af denne periode.
- 17.3 På baggrund af evalueringen jf. afsnit 17.2 kan aftaleparterne i fællesskab beslutte eventuelle justeringer af de konkrete retningslinjer mv. jf. afsnit 4 og 8-14.
- 17.4 Såfremt der ikke opnås enighed om justeringerne inden den 1. september det pågældende år, kan hver af parterne opsiges aftalen til udgangen af det pågældende år.

København, den 20. november 2009

Klima- og energiministeren:.....

For Dansk Energi Net.....

For Dansk Fjernvarme.....

For Foreningen Danske Kraftvarmeværker.....

For HNG I/S og Naturgas Midt-Nord I/S .....

For DONG Gasdistribution A/S.....

For Naturgas Fyn Distribution A/S.....

For Energi- og Olieforum/olieselskaberne.....

Bilag:

Bilag 1: Omfattet forbrug

Bilag 2: Hvilke opgaver må net- og distributionselskaberne ikke udføre i eget regi?

Bilag 3: Krav til involvering - Hvilke besparelser kan tælles med

Bilag 4: Markedsorientering og gennemsigtighed

Bilag 5: Prioriteringsfaktorer

Bilag 6: Opgørelsesmetoder

Bilag 7: Dokumentationskrav

Bilag 8: Indberetning

Bilag 9: Kvalitetssikring

Bilag 10: Fastsættelse og regulering af elnet- og naturgasdistributionselskabernes omkostninger

Bilag 11: Teknisk arbejdsgruppe

Bilag 12: Overgangsordning

Bilag 13: Evalueringen af ordningen

Bilag 1: Omfattet forbrug

1. Der kan medregnes besparelser i det endelige energiforbrug (slutforbruget) i alle sektorer, bortset fra transportområdet.
2. Det endelige energiforbrug er det energiforbrug, som afregnes med slutbrugerne via målerne eller køb af olie, kul, biomasse mv. Det opgøres således an forbruger.
3. Det endelige energiforbrug og reduktionerne heri opgøres netto, dvs. som forskellen mellem tilført energimængde og energimængder som leveres ud af virksomheden, f.eks. i form af overskudsvarme.
4. I forbindelse med selskabernes indsats kan besparelser i transportsektoren ikke medregnes. Transportsektoren er afgrænset som al vejtransport med indregistrerede køretøjer samt togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler mv., luft- og skibsfart. Intern transport indenfor virksomheden, herunder brug af landbrugstraktorer, vandingsmaskiner mv. er en del af erhvervenes procesenergiforbrug – dvs. ikke transport, og besparelser inden for disse områder kan derfor medregnes.
5. Der kan også medregnes reduktioner af tabene i transmissions- og distributionsnettene, inkl. tab i transformatorer, pumper, gasmåler/regulator/pumpestationer mv. Dette gælder hele vejen fra ab produktionsanlæg/gasbehandlingsanlæg til an forbruger.
6. Lokale VE-anlæg, som begrænser behovet for tilførsel af energi til den konkrete forbruger – eller en lukket kreds af forbrugere, kaldet blokvarme – kan medregnes som besparelser. Det gælder umiddelbart lokale solfangere og solceller. I bygninger, som er tilsluttet fjernvarme, kan der dog ikke medregnes en effekt af lokale solvarmeanlæg. Anvendelse af biomasse, biogas og affald tæller ikke med som en besparelse, men der kan medregnes en effekt hvis et nyt anlæg har en højere virkningsgrad end det gamle.
7. Etablering af nye vindmøller kan medregnes i det omfang vindmøllen er tilsluttet i egen installation, men kun for den del af produktionen som forbrugeren/virksomheden opgjort på timebasis selv anvender. Den del af produktionen som sælges til nettet kan således ikke tælles med.
8. Der kan ikke medregnes besparelser i kollektive produktionsanlæg (fjernvarmeværker, elværker, kraftvarmeværker mv.) Det er alene besparelser på selve produktionsanlæggene (kedler, turbiner, gasmotorer, røggasrensning, mv.) med tilknyttet udstyr (motorer, reguleringsudstyr mv.), som ikke kan medregnes. Der kan således medregnes besparelser i forbindelse med ventilation, belysning, pumper varmeanlæg samt forbrug i administrationsbygninger i det omfang dette forbrug afregnes via af forbrugsmåler og således ikke er et internt egetforbrug. Energistyrelsen udarbejder liste over de kollektive produktionsanlæg, som gøres tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside.
9. Der kan dog medregnes en besparelse ved etablering af kollektive solfangeranlæg i forbindelse med fjernvarmeforsyning. Besparelsen opgøres som den årlige energiproduktion fra solfangeranlægget vægtet med en faktor på 1.

Bilag 2: Hvilke opgaver må net- og distributionsselskaberne udføre i eget regi?

Det er net- og distributionsselskaberne som har forpligtelserne i henhold til denne aftale. Som led her i skal net- og distributionsselskaberne sikre og kan forestå følgende opgaver:

- Administrere denne aftale
- Dokumenter besparelserne
- Indberette besparelser
- Kvalitetssikre besparelserne

Herudover gælder følgende regler:

1. Inden for eget forsyningsområde og egen energiart

Net- og distributionsselskaberne må selv:

- Rådgive om energibesparelser
- Informere om energibesparelser
- Realisere besparelser i deres eget ledningsnet og via målere inkl. aflæsnings- og overvågningsudstyr
- Indgå aftaler med eksterne aktører
- Indgå kontrakter direkte med en forbruger om finansiel involvering, herunder køb af en besparelse (tilskud), så længe der ikke er tale om en finansiering, som indeholder et låneelement.

Net- og distributionsselskabet må ikke selv:

- Gennemføre konkret realisering af energibesparelser hos forbrugere, herunder installationsarbejder, teknisk energieffektivisering af udstyr og processer m.v. (undtaget i eget ledningsnet og via målere)
- Deltage i salg af energieffektivt udstyr
- Forestå finansiering af realisering af energibesparelser.

For disse opgaver skal der indgås aftale med en aktør. I denne forbindelse kan en aktør være en koncernforbunden virksomhed.

2. Uden for eget forsyningsområde eller egen energiart

Net- og distributionsselskaberne må selv:

- Indgå aftaler med aktører
- Indgå kontrakter direkte med en forbruger om finansiel involvering, herunder køb af en besparelse (tilskud), så længe der ikke er tale om en finansiering, som indeholder et låneelement.

Net- og distributionsselskaberne må ikke gennemføre andre aktiviteter end ovenstående uden for eget forsyningsområde eller uden for egen energiart.

For disse aktiviteter skal der indgås aftale med en aktør. I denne forbindelse kan en aktør være en koncernforbunden virksomhed.

Aftale med aktører om udførelse af opgaver, administration mv.

Ved indgåelse af aftale om udførelse af de opgaver som ikke gennemføres i eget regi skal de udbudsretlige regler overholdes. Det gælder også ved indgåelse aftale med et udskilt selskab i egen koncern (koncernforbundet virksomhed).

Bilag 3: Krav til involvering - Hvilke besparelser kan tælles med

For at net- og distributionsselskaberne kan medregne en besparelse skal følgende betingelser være opfyldt:

- Der skal være en direkte involvering i forhold til en konkret, defineret energibesparelse. Med direkte involvering menes, at net- og distributionsselskabet – eller en aktør, som har en aftale med selskabet – skal yde en konkret indsats, der medvirker til realisering af en energibesparelse hos en konkret slutforbruger, der ikke ville være sket uden selskabets indsats. Involveringen kan ikke alene bestå i en uspecificeret generel aftale uden beskrivelse af aktiviteterne, som fører til energibesparelserne. En aftale som gør det muligt at tilskrive alle energibesparelser, som gennemføres hos en forbruger uden at et selskab gør en indsats, er således ikke gyldig.
- Der skal være en aftale forud for at den fysiske realisering af besparelsen påbegyndes. Indgåelse af bindende aftale om køb af udstyr mv. opfattes om en påbegyndelse af realiseringen.
- Involveringen kan være udelukkende finansiel. Det betyder, at net- og distributionsselskabernes involvering kan bestå i tilskud (køb af besparelser), men tilskuddet skal på samme måde som øvrige aktiviteter være med til at fremme besparelser, som ikke ville blive realiseret uden dette tilskud. Energibesparelser som opnås udelukkende via finansiel involvering, herunder tilskud, skal leve op til de samme krav, som gælder for øvrige besparelser. Det vil bl.a. sige samme krav til aftale om tilskrivningsret, tidspunkt for involvering, dokumentation og kvalitetssikring. Det skal således også i sager hvor indsatsen udelukkende består af tilskud til besparelsen (tilskud) fremgå af dokumentationen af indsatsen, hvilke konkrete besparelser der er tale om. Disse besparelser skal dokumenteres på lige fod med andre besparelser, jf. bilag 7.
- Net- og distributionsselskabernes involvering i forbindelse med bistand til konkret realisering skal ske via et udskilt selskab eller en ekstern aktør, jf. bilag 2. Dette skal dog ikke gælde i forbindelse med realisering af besparelser i egne net.
- Et net- og distributionsselskabs aftale med en aktør kan være generel, dvs. uden specificifikation af den enkelte slutforbruger eller tiltag, men med beskrivelse af målgruppe og indsatstype. Der kan være flere led i aftalekæden mellem selskabet, som har forpligtelsen, og den aktør, der er i kontakt med slutbrugeren.
- Mellem slutbrugeren og den aktør, der konkret har kontakten med slutbrugeren – og som dermed opfylder kravet om involvering – skal der være en specifik aftale i forhold til de konkrete besparelser, som gennemføres og indberettes. Slutbrugeren skal være bekendt med, at den konkrete besparelse overdrages til et net- og distributionsselskab således, at vedkommende ikke i god tro kan overdrage den til andre. Ved alle specifikke opgørelser og andre besparelser større end 20 MWh skal aftalen dokumenteres skriftligt. Ved mindre besparelser er der således ikke et krav om en specifik skriftlig aftale, men det skal fremgå,

f.eks. i tilbuddene, informationsmateriale, mv., at besparelsen overdrages. Forbrugeren skal altid kunne få oplyst hvilket net- og distributionsselskab aktøren – evt. gennem et eller flere mellemlid – har aftale med.

- Besparelser, som er realiseret og dokumenteret efter reglerne, kan overdrages fra et net- og distributionsselskab til et andet, evt. via mellemmand. En sådan overdragelse kan ske, efter besparelserne er realiseret. Dokumentation skal følge overdragelsen, således, at den relevante dokumentation findes hos det selskab, som indberetter besparelsen til Energistyrelsen. Overdragelse mellem selskaberne skal ske inden besparelserne indberettes til Energistyrelsen. Besparelserne skal indberettes i det år, hvor de er dokumenteret og overdraget fra kunden til net- og distributionsselskabet.

Bilag 4: Markedsorientering og gennemsigtighed

Med henblik på at sikre en øget anvendelse af eksterne aktører og større gennemsigtighed i forbindelse med selskabernes besparelsesindsats tages der følgende initiativer:

- a) *Synliggørelse af omkostningerne:* Udgangspunktet er, at de enkelte net- og distributions-selskabers omkostninger ved opfyldelse af deres energispareforpligtelser offentliggøres, inkl. et nøgletal som viser omkostningen per indberettet sparet kWh. Frem til at der medio 2011 foreligger regnskabstal for 2010 tages der udgangspunkt i et gennemsnitligt omkostningsniveau på ca. 50 øre/kWh, som er den pris der vil danne grundlag for en foreløbig justering af elnet- og naturgasdistributionsselskaberne indtægtsrammerne for 2010 og 2011, jf. bilag 10. Denne pris kan give andre aktører en benchmark for selskabernes omkostninger.
- b) *Bedre muligheder for andre aktører:* Med henblik på at gøre det nemmere at etablere kontakt mellem uafhængige aktører og net- og distributionsselskaberne skal selskaberne etablere en hjemmeside eller lignende, hvor andre aktører og energiselskaberne kan matches, og hvor andre aktører kan forpligte sig over for energiselskaberne. Net- og distributions-selskaberne dokumenterer anvendelsen af eksterne aktører, jf. bilag 7.
- c) *Standardkontrakt:* Net- og distributionsselskaberne skal udarbejde en standardkontrakt, som kan bruges af eksterne aktører, der vil garantere gennemførelse af en vis besparelse (antal kWh eller MJ) inden for en fastsat pris. Kontrakten skal give mulighed for at samle flere projekter og dermed opnå større volumen i én kontrakt. Kontrakten skal sikre, at de eksterne aktører lever op til aftalens krav herunder kravene om opgørelse, dokumentation og verifikation.
- d) *Nemmere for forbrugerne at få overblik over de forskellige selskabers tilbud:* Med henblik på at gøre det nemmere for forbrugerne, herunder også husholdninger og mindre virksomheder, at finde ud af hvilke af energiselskaberne, som har tilbud der svarer til deres behov, skal net- og distributionsselskaberne på en overskuelig måde informere om deres prioriterede indsatsområder og tilbud, herunder om hvilke aktører (evt. gennem flere led) de har aftale med. Det kan f.eks. ske via en hjemmeside, som etableres af net- og distributions-selskaberne evt. i samarbejde med Center for Energibesparelser.

Bilag 5: Prioriteringsfaktorer

Med henblik på at styre indsatsen i retning af besparelser, som har en lang levetid, i stor grad medvirker til at reducere bruttoenergiforbruget og medvirker til at reducere CO₂-udledningen særligt i de ikke kvote-belagte områder indføres der simple prioriteringsfaktorer, som anvendes ved opgørelsen af besparelserne.

Prioriteringsfaktorerne, som anvendes til at vægte første års besparelserne, skal indgå i selskabernes dokumentation af besparelserne, jf. bilag 7, og de skal anvendes ved indberetning af besparelserne til Energistyrelsen, jf. bilag 8.

Det er op til selskaberne at afklare om de vil anvende prioriteringsfaktorerne i kontakten med slutbrugerne, men faktorerne vil påvirke de forskellige besparelsers værdi.

I forbindelse med opgørelse af besparelserne inden for en given energiart anvendes der de prioriteringsfaktorer, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Prioriteringsfaktorer ved besparelser inden en given energiart

Prioriteringsfaktor	Levetid		
	Under 4 år	4 til 15 år	Over 15 år
Fjernvarme	0,5	1,0	1,0
El og individuel biomasse	0,5	1,0	1,0
Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,0
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	0,5	1,0	1,5

Besparelser/projekter med en levetid på under 4 år, hvor der skal anvendes en faktor på 0,5, og besparelser/projekter med levetider på over 15 år inden for ikke-kvotebelagte brændsler, hvor der skal anvendes en faktor på 1,5, fremgår af bilag 5.1. Som udgangspunkt anvendes der for alle andre løsninger/projekter en faktor på 1,0. For alle standardløsninger fastsættes en levetid således at den korrekte prioriteringsfaktor kan fastlægges.

For integrerede projekter, hvor der indgår forskellige energiarter og/eller delprojekter med forskellige levetider, skal besparelserne opgøres for hver energiart (f.eks. el og naturgas). Inden for hver energiart skal det estimeres hvor stor en andel af energibesparelsen der ligger i henholdsvis kategori 0,5, 1 og 1,5, jf. lister i bilag 5.1 Besparelserne skal dokumenteres efter denne fordeling.

I forhold til konvertering mellem el og andre energiarter er udgangspunktet for vægtning af el følgende:

- 1) Hvis både ”til og ”fra” er kvotebelagte vægtes der begge veje med en faktor på 2,5, som afspejler forskellen i bruttoenergiforbrug. Da der ikke er nogen umiddelbart CO₂-effekt

på grund af kvoterne tages der ikke hensyn til CO2-forskelle. Det svarer til de nuværende regler.

- 2) Hvis der konverteres ”til/fra” ikke-kvotebelagte brændsler skal incitamentet afspejle, at el er kvotebelagt. Det afspejles med en faktor på 1, som tilgodeser elanvendelsen.

På denne baggrund gælder der ved konvertering de prioriteringsfaktorer, som fremgår af tabel 2. Disse faktorer skal ikke kombineres med faktorerne i tabel 1.

Tabel 2: Prioriteringsfaktorer ved konvertering mellem el og øvrige energiarter

Konvertering:		El vægtes med følgende faktor
Fra	Til	
El	Fjernvarme, kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	2,5
Fjernvarme, kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) samt biomasse	El	2,5
El	Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) samt biomasse	1,0
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	El	1,0

For konvertering fra ikke-kvotebelagte fossile brændsler (olie og naturgas) til fjernvarme anvendes der for fjernvarme en faktor på 0,8.

Bilag 5.1:

Nedenstående skal ses i sammenhæng med principperne for udarbejdelsen af standardværdier, jf. bilag 6.

Besparelser/projekter med en levetid på under 4 år, hvor der anvendes en prioriteringsfaktor på 0,5:

- Eftersynsordninger for kedler og varmeanlæg i det omfang levetiden af besparelsen er længere end 1 år
- Eftersynsordninger for ventilationsanlæg i det omfang levetiden af besparelsen er længere end 1 år.
- Indregulering af varmeanlæg i det omfang levetiden af besparelsen er længere end 1 år.
- Eftersynsordninger for motorer, pumper og procesanlæg
- Tætning af trykluftanlæg mv.
- Energiledelse

Besparelser/projekter med levetider på over 15 år inden for ikke-kvotebelagte brændsler, hvor der skal anvendes en faktor på 1,5:

- Øget isolering af gulv, vægge og loft i olie- og gasopvarmede bygninger
- Nye vinduer og døre i olie- og gasopvarmede bygninger
- Øget isolering af varmtvandsbeholder og rørinstallationer i forbindelse med anvendelse af ikke-kvotebelagte brændsler
- Nye olie- og gaskedler
- Solfangere på olie- og gasopvarmede bygninger

Den tekniske arbejdsgruppe kan supplere denne liste med baggrund i de principper for standardværdier, der fremgår af bilag 6. Den tekniske arbejdsgruppe kan også udbygge listen med en oversigt over hvilke standardværdier, der falder i de 2 kategorier.

Bilag 6: Opgørelsesmetoder

Standardværdier

Opgørelse på baggrund af standardværdier anvendes særligt ved mindre, standardiserede aktiviteter. Sådanne besparelser vil typisk findes i boliger og andre (mindre) bygninger.

I det omfang der findes en standardværdi for en given besparelse skal denne anvendes. Standardværdierne afspejler en gennemsnitlig besparelse, og det er derfor ikke rimeligt, at man kan vælge en specifik opgørelse, når besparelsen er større end standardværdien. Det kan også være i modstrid med ønsket om at øge additionaliteten.

Med henblik på at sikre, at besparelser opgjort efter standardværdi lever op til målsætningen i aftalen afsnit 1.2 om at indsatsen skal have særligt fokus på realisering af energibesparelser, som ikke ville være realiseret på nuværende tidspunkt uden selskabernes indsats, skal følgende hensyn indgå ved fastsættelse af standardværdierne:

- a) Generelt skal standardværdierne – for at sikre størst mulige besparelser, fremtidssikrede løsninger, fremme af teknologiudviklingen og øgning af additionaliteten – på de områder hvor det er muligt og fornuftigt, fokusere på de bedste løsninger – bedst tilgængelig teknologi – men det skal ske under hensyntagen til rentabilitet mv. således, at det ikke blokerer for gennemførelse af fornuftige besparelser.
- b) Hvis levetiden af en given besparelse vurderes at være mindre end 1 år kan der ikke fastsættes en standardværdi og besparelserne kan ikke tælles med.
- c) På områder hvor en stor del af forbedringerne gennemføres i forbindelse med naturlig udskiftning, dvs. typisk efter udløbet af den tekniske levetid, fastsættes standardværdien som forskellen mellem den gennemsnitlige effektivitet af de solgte produkter (gængs teknologi) og effektiviteten af det konkrete produkt. Der kan altså kun medregnes en effekt, hvis der vælges produkter, som er bedre end det gennemsnitlig solgte. Hvis der i henhold til dansk eller EU lovgivning er vedtaget effektivitetsstandarder kan disse benyttes som grundlag for fastsættelsen af effektiviteten af det gennemsnitlige solgte produkt. Hvis en del af udskiftningerne er forceret, jf. pkt. d) tages der hensyn hertil ved fastsættelsen af standardværdien.
- d) På øvrige områder, hvor der primært er tale om en forceret udskiftning eller en besparelse som ikke på nuværende tidspunkt ville blive gennemført uden selskabernes indsats, opgøres standardværdien som forskellen mellem det eksisterende produkt og det nye produkt.
- e) Tilsvarende skal standardværdierne på særligt udvalgte områder, hvor det er oplagt at der vil blive medregnet besparelser, som ville komme af sig selv, justeres herfor. Standardværdierne fastsættes på baggrund af en kvalificeret vurdering af hvilke besparelser, der vil komme af sig selv inden for det aktuelle område.

Den tekniske arbejdsgruppe er ansvarlig for arbejdet med udarbejdelse af standardværdierne, jf. bilag 11. Selskaberne varetager det praktiske arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af standardværdierne og afholder udgifterne i forbindelse hermed. Energistyrelsen godkender standardværdierne.

Med henblik på at sikre retvisende og troværdige standardværdier skal der være åbenhed om standardværdierne og udarbejdelsen af disse. Der skal foreligge dokumentation for standard-

værdierne. Den tekniske arbejdsgruppe vurderer årligt om der er grundlag for at justere de forskellige standardværdier, bl.a. i lyset af den teknologiske udvikling. Evt. ændringer har kun virkning for den fremtidige indsats.

Specifik opgørelse

Specifik opgørelse anvendes på områder, hvor der ikke er en standardværdi. Det vil typisk være større og integrerede projekter i erhvervsvirksomheder eller offentlige institutioner. I forbindelse med specifik opgørelse er målsætningen, at indsatsen – under hensyntagen til de økonomiske muligheder - skal fremme anvendelsen af den bedst tilgængelige teknologi.

Detaljeringsgraden af den specifikke opgørelse skal tilpasses det konkrete projekt. Jo større projektet er desto større er kravene til opgørelsen. Der er ikke et generelt krav om måling af forbrug før og efter, men dette kan være relevant, især ved større projekter.

Hvis der anvendes specifik opgørelse skal hele projektet opgøres specifikt, herunder også effekten af initiativer, hvor der findes standardværdier.

Ved specifik opgørelse af effekten af et integreret projekt, som består af forskellige delprojekter, skal der tages hensyn til evt. overlap mellem effekten af de forskellige delprojekter.

En specifik opgørelse kan bestå i en opgørelse af besparelsen på ”hovedmåleren” under forudsætning af at der anvendes en metode, som korrigerer for ændringer i produktionsvolumen og -sammensætning. Der kan f.eks. også være tale om en specifik opgørelse af effekten i forbindelse med nyanlægsrådgivning. Nærmere regler herfor godkendes af den tekniske arbejdsgruppe.

Opgørelse af effekt af markedspåvirkning

I det omfang net- og distributionsselskaberne gennemfører specifikke aktiviteter, som f.eks. kampagner, frivillige aftaler mv., der på et givet område påvirker markedsudviklingen i retning af mere energieffektive produkter og løsninger (som f.eks. energiledelse, intelligente målere mv.) kan der medtælles en dokumenteret energibesparelse.

Opgørelsen af en selvstændig effekt af markedspåvirkning kan kun anvendes hvis opgørelse via standardværdi ikke er muligt. Hvis der f.eks. i forbindelse med en tilskudsordning foreligger oplysninger om den konkrete slutforbruger bør besparelsen som hovedregel opgøres via standardværdi.

Der skal i opgørelsen af energibesparelserne ved nævnte aktiviteter, tages hensyn til overlap og dobbelttælling til andre aktiviteter og aktører. Besparelserne ved denne type af aktiviteter skal endvidere opgøres under hensyntagen til det samlede marked for de pågældende tekniske ændringer/apparater.

Besparelsen i forbindelse med markedspåvirkning skal opgøres i forhold til en baseline, der afspejler den forventede udvikling i salget af det pågældende produkt uden selskabets specifikke indsats. På områder hvor det er besluttet at indføre effektivitetskrav (Eco-design mv.) kan der alene medregnes en effekt, som ligger herudover.

Det er en forudsætning for indregning af en effekt af markedspåvirkning, at denne indsats er koordineret med Energisparesekretariatet, som varetager de generelle energispareopgaver.

Den tekniske arbejdsgruppe fastsætter de nærmere regler for opgørelse af effekten af markedspåvirkning.

Energioptimering af ledningsnet

Udgangspunktet for medregning af besparelser i ledningsnettet er de generelle principper om

- at der i forbindelse med renoveringer og udskiftninger, som udføres af andre grunde, f.eks. som følge af nedbrud, utætheder mv., kan der alene medtælles differencen i forhold til dagens standard, dvs. at der kun kan medtælles en besparelse hvis der vælges løsninger, som er bedre end dagens standard
- at der ved en udskiftning mv. af ledningsnet mv. som ikke er teknisk udtjent, kan medregnes den fulde besparelse.

Energioptimeringen af ledningsnettene kan opfatte optimering/forbedring af net og rør, optimering af pumper, ventiler og andet udstyr, samt optimering af tryk og temperatur.

Alle besparelser i ledningsnet opgøres specifikt.

Bilag 7: Dokumentationskrav

Kravene til dokumentation er gældende for net- og distributionsselskabet og for alle operatører, der ønsker at realisere energibesparelser, som skal indberettes til Energistyrelsen.

1. Generelle regler for dokumentation af realiserede energibesparelser

De generelle regler vedrører alle typer af aktiviteter der fører til indberetning af energibesparelser med udtagelse af markedspåvirkning, hvor der ikke skal foreligge accept/underskrift fra kunden om at besparelsen overdrages til net- og distributionsselskabet.

Dokumentation af ubrudt aftalekæde

Net- og distributionsselskabet skal sikre, at der foreligger dokumentation af en ubrudt aftalekæde fra selskab til kunde, jf. bilag 3. Med kunde menes alle slutbrugere hvor besparelsen er gennemført. Der skal, jf. bilag 3, være indgået aftale mellem energispareaktøren og kunden før aktiviteten er gennemført og energibesparelserne er realiseret. Aftalen skal sikre, at kunden er bekendt med, at tilskrivningsretten direkte eller via den aktør, der agerer på deres vegne, er videregivet til et net- og distributionsselskab, og dermed ikke kan sælges til andre. Kravene til en sådan aftale er nærmere beskrevet i bilag 3.

Dokumentationen skal indeholde oplysninger, som viser at realiseringen af besparelserne ikke var påbegyndt forud for selskabets involvering. Det kan f.eks. bestå i en aftale/kontrakt der angiver dato for indgåelse af aftale eller anden skriftlig korrespondance, som dokumenterer at realiseringen af besparelserne ikke var påbegyndt forud for selskabets involvering.

De realiserede energibesparelser skal kunne identificeres ved en entydig kunde via:

- *Firmanavn, adresse, CVR-nummer, P-nummer eller, BBR nummer.*

Der er ikke krav om at alle identifikationsmuligheder skal anvendes, dog skal det sikres at der til enhver tid kan identificeres sammenhæng mellem realiserede besparelser og slutbruger, herunder hvor besparelsen er gennemført f.eks. firma/person, adresse, afdeling i virksomhed eller lignende.

Der skal dokumenteres hvilken aktør der har gennemført aktiviteten, og hvorvidt aktøren på vegne af net- og distributionsselskabet har ydet energirådgivning m.m eller om der alene er tale om en finansiel involvering, herunder køb af energibesparelser (tilskud).

Dokumentation af realisering

Energibesparelsens kan ikke indberettes før de er realiseret, dvs. før anlægget er idriftsat. Netselskabet skal dokumentere realiseringen af energibesparelse, herunder tidspunktet for realiseringen. Det kan f.eks. ske gennem en bekræftelse fra slutbruger på, at energibesparelserne er realiseret eller gennem en kopi af faktura for gennemført arbejde.

Opbevaring af dokumentation

Dokumentationen for realiserede energibesparelser skal opbevares i 5 år. Dokumentationen skal være tilgængelig for netselskabet som har indberettet den konkrete besparelse. Dokumentationen skal være skriftlig (evt. elektronisk) og skal til enhver tid være tilgængelig for uvildig kontrol og stikprøver.

2. Dokumentation af realiserede energibesparelser ved specifik rådgivning

For at sikre størst mulig ensartethed og sammenlignelighed af gennemførte energibesparelser og for at sikre at opgørelsen af de gennemførte energibesparelser, stemmer overens med de faktisk gennemførte energibesparelser, skal net- og distributionsselskabet sikre, at dokumentationen indeholder følgende:

- Identifikation af hvor energibesparelsen er gennemført
- Beskrivelse af relevante tekniske elementer
- Beskrivelse af de aktiviteter, der fører til energibesparelsen herunder de tekniske eller adfærdsmæssige elementer der fører til energibesparelsen,
- Beregninger/målinger
  - Før- og eftersituation, herunder forudsætninger (driftstider, mærkeeffekter mm)
  - Energiart
  - Prioriteringsfaktorer (levetidskategori)

Dokumentationen af realiserede energibesparelser ved specifik rådgivning skal være skriftlig (evt. elektronisk).

Dokumentationen skal være gennemskuelig for tredjepart således at det er muligt at kontrollere opgørelsen af besparelserne.

3. Dokumentation af realiserede energibesparelser ved anvendelse af standardværdier

Dokumentationen for brug af standardværdier skal indeholde følgende:

- Identifikation af at energibesparelsen er gennemført
- Beskrivelse af de aktiviteter der fører til energibesparelser og valg af standardværdien
- Beregning af besparelsen – antal enheder ganget med den anvendte standardværdi, (standardværdinummer, år)
  - Energiart
  - Prioriteringsfaktor

4. Dokumentation for energibesparelser ved markedspåvirkning

Dokumentation af aktiviteter som vedrører markedspåvirkning skal ske i henhold til retningslinjer udformet af den tekniske arbejdsgruppe og skal indeholde følgende:

- Identifikation af hvor energibesparelsen er gennemført
- Beskrivelse af de aktiviteter der fører til besparelsen
- Beskrivelse af baseline
- Undersøgelsen der ligger til grund for energibesparelsen herunder salgstal og operatør, samt
  - Prioriteringsfaktorer
  - Energiart

Der skal endvidere foreligge dokumentation for gennemført kundeundersøgelse der dokumentere aktiviteten er gennemført og at den har ført til energibesparelse.

Da der er tale om markedspåvirkning skal der ikke foreligge underskrift fra kunden.

5. Anvendelse af eksterne aktører

Net- og distributionsselskaberne skal etablere et internt system, som gør det muligt at følge udviklingen i anvendelsen af eksterne aktører fra i dag og frem. I forbindelse hermed skal der skelne mellem:

- Anvendelse af eksterne aktører såvel til identifikation som til udførelse af besparelserne
- Anvendelse af eksterne aktører alene til udførelse af besparelser, som er identificeret ”inhouse”, dvs. af net- og distributionsselskabet selv eller af et koncernforbundet selskab.

I forbindelse med denne opgørelse opfattes koncernforbundne rådgivnings- og installationsvirksomheder ikke som en ekstern aktør.

De nærmere definitioner mv. i forbindelse med afgrænsning af eksterne aktører fastlægges af den tekniske arbejdsgruppe.

Bilag 8: Indberetning

[Tabellerne mv. i dette bilag skal gennemarbejdes i den tekniske arbejdsgruppe i løbet af efteråret 2009]

Brancherne skal jf. afsnit 12 i aftalen årligt indberette følgende data om de realiserede energibesparelser.

Skema 1: Realiserede besparelser opdelt på energiarter

TJ	Fjernvarme	Naturgas	Olie	El	Kul mv	Biomasse	Total
Husholdninger							
Specifik opgørelse							
Standardværdier							
Markedspåvirkning							
Offentlig sektor							
Specifik opgørelse							
Standardværdier							
Markedspåvirkning							
Produktionserhverv							
Specifik opgørelse							
Standardværdier							
Markedspåvirkning							
Handel og service							
Specifik opgørelse							
Standardværdier							
Markedspåvirkning							
I alt							

Produktionserhvervene omfatter fremstillingserhverv, landbrug, gartneri, fiskeri samt bygge- og anlæg. (NACE/BBR-koder .....). Handel og service omfatter engroshandel, detailhandel samt privat service (NACE/BBR-koder.....)

Skema 2A: Husholdninger

TJ	Opgjort ved standardværdier	Opgjort specifikt	Markedspåvirkning	Total
Vinduer				
Klimaskærm (bortset fra vinduer)				
Kedler				
Varme- og ventilationsanlæg				
Elvarme				
Varmepumpe				
Belysning				
Vaskeapparater				
Køl/frys				
TV, video og PC mv.				
Øvrig				
I alt				

Skema 2B: Offentlig sektor

TJ	Opgjort ved standardværdier	Opgjort specifikt	Markedspåvirkning	Total
Vinduer				
Klimaskærm (bortset fra vinduer)				
Kedler samt varme- og ventilationsanlæg				
Elvarme				
Varmepumpe				
Belysning				
Vaskeapparater				
Køl/frys				
TV, video og PC mv				
Øvrig				
I alt				

Skema 2C: Produktionserhverv

TJ	Opgjort ved standardværdier	Opgjort specifikt	Markedspåvirkning	Total
Inddampning				
Kedler				
Ventilation				
blæsere				
Tørring				
Belysning				
Køling				
Trykluft				
Ventilation				
Elmotorer og transmission				
Procesenergi				
Overskudsvarme				
Rumvarmeanlæg				
Klimaskærm				
Intern transport, inkl. motordrift				
I alt				

Skema 2D: Handel og service

TJ	Opgjort ved standardværdier	Opgjort specifikt	Markedspåvirkning	Total
Vinduer				
Klimaskærm (bortset fra vinduer)				
Kedler samt varmeanlæg				
Elvarme				
Varmepumpe				
Belysning				
Køl/frys				
Ventilation				
Øvrig				
I alt				

Skema 3A: Realiserede besparelser inden for hver energiart opdelt efter levetid og område (prioriteringsfaktorer).

TJ	Levetid		
	Under 4 år	4 til 15 år	Over 15 år
Fjernvarme			
El og individuel biomasse			
Kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)			
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)			

Skema 3B: Realiserede besparelser ved konvertering

Fra	Til	TJ
El	Fjernvarme, kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	
Fjernvarme, kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) samt individuel biomasse	El	
El	Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul) samt biomasse	
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas, kul)	El	
Ikke-kvotebelagte brændsler (olie, naturgas)	Fjernvarme	

Bilag 9: Kvalitetssikring

Selskaberne skal etablere en kvalitetssikring, der sikrer, at dokumentationen er retvisende og opfylder de fastsatte krav.

Det står selskabet frit at vælge udformningen af kvalitetssikringen, men det skal som minimum have fokus på at:

- Dokumentation for realiserede energibesparelser er retvisende
- Størrelsen af energibesparelsen er korrekt
- Energibesparelserne er gennemført i slutforbruget eller nettet og kan defineres som en energibesparelse i aftalens forstand
- Selskabet har været involveret direkte, finansielt eller gennem tredje part før besparelsen er realiseret
- Selskabet har opnået tilskrivningsretten
- Energibesparelserne er implementeret dvs. idriftsat
- Energibesparelserne er indberettet korrekt
- Besparelsen kan spores fra slutbruger til netselskab via den eller de aktører/underleverandører der på vegne af netselskabet har realiseret energibesparelsen
- Underleverandører/3.part, der agerer på netselskabet vegne efterlever aftalens krav

Intern og ekstern audit

Som led i kvalitetssikringen skal selskabet årligt gennemføre en audit med henblik på at eftervise, at de indberettede besparelser er dokumenteret i overensstemmelse med aftalen og bekendtgørelsen.

Auditen gennemføres som en stikprøve, og skal eftervise af kvalitetssikringen er anvendt, og at dokumentationen er retvisende og opfylder de fastsatte krav.

Auditen skal derfor undersøge ovennævnte punkter. Herudover skal der være fokus på om kvalitetssikringen er opdateret i forhold til justeringer i aftalen (prioriteringsfaktorer, standardværdier, dokumentationskrav mm).

Hvert andet år gennemføres auditen internt af selskabet selv, hvert andet år eksternt af en uafhængig auditor. Ved en uafhængig auditor forstås en person/virksomhed som er uafhængig af net- og distributionsselskabet, og som har teoretisk og praktisk kendskab til eller erfaring med at gennemføre audits. Dette kan opnås ved at gennemgå et grundkursus i auditering kombineret med gennemførelse af minimum 2-3 audits sammen med en erfaren auditør.

Selskabet skal dokumentere at såvel den interne som den eksterne audit er gennemført, herunder hvor mange og hvilke sager, der er udtrukket..

Med henblik på at kontrollere om selskabernes dokumentation lever op til kravene og om der forekommer dobbelttælling gennemfører Energistyrelsen en gang årligt en uvildig stikprøve på tværs af alle de involverede net- og distributionsselskaber. Stikprøven vil bestå i udvælgelse af nogle sager hos net- og distributionsselskaberne og disse sager vil blive analyseret gennem alle mellemlid frem til slutbrugeren, hvor besparelsen er gennemført.

Bilag 10: Fastsættelse og regulering af elnet- og naturgasdistributionsselskabernes omkostninger

Det overordnede princip er, at det enkelte elnet- og naturgasdistributionsselskab får dækket deres faktiske omkostninger til opfyldelse af forpligtelserne i henhold til denne aftale, men at der samtidig indføres en benchmarking, som skal være med til at sikre en effektivisering af indsatsen.

Konkret vil dette ske i henhold til følgende retningslinjer:

1. I lyset af at de nuværende forpligtelser ophæves, reduceres indtægtsrammerne for elnet og naturgasdistributionsselskaberne med selskabernes årlige omkostninger til opfyldelse af de nuværende forpligtelser. For elnetselskaberne sker dette gennem en reduktion af reguleringspriserne, således at indtægtsrammerne for 2010 reduceres med det beløb, som det enkelte selskab anvendte til energispareaktiviteter i 2004. Disse beløb korrigeres med pristalsreguleringen og evt. pålagte effektivitetskrav. Dansk Energi leverer en liste – baseret på revisorgodkendte oplysninger – med de beløb, som de enkelte selskaber anvendte i 2004, og med oplysninger om de af Energitilsynet pålagte effektivitetskrav i 2008 og 2009 angivet i procent af selskabets samlede driftsomkostninger. For naturgasselskaberne sker der for hvert selskab en reduktion med de faktiske omkostninger til energibesparende foranstaltninger i 2008. Reduktionen af indtægtsrammerne har virkning fra 1. januar 2010.
2. I 2010-2012 får elnet- som naturgasdistributionsselskaberne dækket deres omkostninger, som følge af de nye myndighedspålagte forpligtelser, jf. denne aftale, gennem en midlertidig forhøjelse af deres indtægtsrammer.
3. Forpligtelserne vedrørende energibesparelser og omkostningerne, der er forbundet hermed, vil blive fastsat ved bekendtgørelse. Besparelsesforpligtelserne fordeles separat for henholdsvis elsektoren og naturgassektoren.
4. Omkostninger og indtægter i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen holdes regnskabsmæssigt adskilt fra virksomhedernes øvrige omkostninger og indtægter.
5. Omkostningerne til opfyldelsen af besparelsesforpligtelsen skal bæres af slutforbrugerne (husholdninger, den offentlige sektor og erhvervsvirksomheder).
6. I forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten indrapporterer selskaberne deres omkostninger til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen til Energitilsynet. Tilsynet kan fastsætte retningslinjer for selskabernes opgørelse og dokumentation af omkostningerne.
7. Forhøjelsen af indtægtsrammerne i 2010 og 2011 fastsættes foreløbigt for såvel elnet- som naturgasdistributionsselskaber til et beløb svarende til 50 øre/kWh besparelsesforpligtelse. Besparelsesforpligtelsen inden for hver sektor fordeles forholdsmæssigt mellem selskaberne i forhold til de enkelte selskabers andel af den samlede leverede mængde energi til slutforbrugerne i 2008.

8. På baggrund af regnskabsoplysninger om de enkelte selskabers omkostninger til opfyldelse af besparelsesforpligtelsen sker der en efterregulering på selskabsniveau, således at selskaberne får dækket deres faktiske omkostninger. Efterreguleringen indebærer, at såfremt et selskab i et regnskabsår har haft større omkostninger, end forudsat ved fastsættelsen af forhøjelsen af indtægtsrammen for dette år, efterreguleres dette i det nærmest følgende regnskabsår gennem en supplerende forhøjelse af indtægtsrammen for dette år. Såfremt et selskab i et regnskabsår har haft færre omkostninger, end forudsat ved forhøjelsen af indtægtsrammen, tilbageføres beløbet til forbrugerne gennem en midlertidig nedsættelse af forbrugerpriserne i det nærmest følgende regnskabsår. Afvigelser i 2010 efterreguleres således i 2011, afvigelser i 2011 efterreguleres i 2012, og afvigelserne i 2012 efterreguleres i 2013.
9. Den foreløbige forhøjelse af indtægtsrammen for 2012 fastsættes i 2011 på baggrund af den gennemsnitlige faktiske omkostning for den samlede energispareindsats i henhold til denne aftale i 2010.
10. I 2010-2012 holdes omkostninger i forbindelse med opfyldelse af besparelsesforpligtelsen uden for indtægtsrammereguleringens generelle regler om benchmarking og udmøntning af effektivitetskrav.
11. Energitilsynet offentliggør en gang årligt på deres hjemmeside en oversigt over omkostningerne til energispareindsatsen på selskabsniveau med oplysning om såvel de absolutte omkostninger som omkostningerne per sparet kWh.

Bilag 11: Teknisk arbejdsgruppe

I tilknytning til aftalen etableres der en teknisk arbejdsgruppe med repræsentanter fra alle aftalens parter.

Arbejdsgruppen varetager særligt følgende opgaver:

- Eventuelle præciseringer af retningslinjerne for selskabernes involvering jf. afsnit 6 og bilag 3.
- Opfølgning af bestemmelserne om markedsorientering og gennemsigtighed, jf. afsnit 7 og bilag 4
- Afklaring af evt. uklarheder i forbindelse med anvendelsen af prioriteringsfaktorerne jf. afsnit 8 og bilag 5.
- Løbende justeringer af opgørelsesmetoderne jf. afsnit 9 og bilag 6, herunder opdateringen af standardværdierne og udarbejdelse af retningslinjer for opgørelsen af effekten af markedspåvirkning, information mv.
- Opfølgning af kravene om dokumentation, indberetning, og kvalitetssikring, jf. afsnit 11-13 og bilag 7-9.
- Drøftelserne af rammerne for evalueringen i 2012, jf. afsnit 17 og bilag 13

Arbejdsgruppen mødes efter behov og mindst 3 gange årligt. Energistyrelsen varetager formandskabet og sekretariatsfunktioner for arbejdsgruppen.

Bilag 12: Overgangsordning

Der gælder følgende overgangsbestemmelser mellem aftalen af 22. august 2006 om energiselskabernes besparelsesindsats og denne aftale:

- I det omfang der ved udgangen af 2009 for perioden 2006-2009 er gennemført og indrapporteret flere besparelser end det gældende mål i henhold til 2006-aftalen, kan disse besparelser tælles med i forbindelse med opfyldelse af de fremtidige forpligtelser. Der kan maksimalt overføres besparelser svarende til den nuværende forpligtelse indtil 2013.
- Tilsvarende skal en evt. underopfyldelse af målene, som ifølge den gældende aftale maksimalt kan udgøre 35 pct. af den årlige forpligtelse, videreføres i en ny aftale.
- Alle besparelser, som er gennemført og dokumenteret i 2009 og hvor de tilhørende omkostninger optræder i selskabernes regnskaber for 2009, skal indberettes i 2009 efter de nuværende regler (per 15. februar 2010).
- Selskaber, som ved udgangen af 2009 har overopfyldt deres besparelsesforpligtelse for perioden 2006-2009, kan vælge at sælge overopfyldelsen til et andet selskab, herunder også til andre end net- og distributionsselskaber, inden udgangen af 2009. Det er en forudsætning, at branchernes besparelsesforpligtelse samlet opfyldes. Ved værdiansættelsen af en evt. overopfyldelse for perioden 2006-2009 anvendes den gennemsnitlige omkostning per sparet kWh for alle energiarter, som kan beregnes ud fra de opgjorte omkostninger i rapporten fra evalueringen af besparelsesindsatsen "*En vej til flere og billigere energibesparelser*", 12. december 2008.
- Alle besparelser, som realiseres og dokumenteres efter den 1. januar 2010 og frem til den 31. december 2010 opgøres efter nuværende regler (dvs. uden prioriteringsfaktorer), men dokumenteres mv. efter de nye regler. Fra den 1. januar 2011 såvel opgøres og dokumenteres besparelserne efter de nye regler. Begrundelsen for, at de nye opgørelsesmetoder først træder i kraft den 1. januar 2011 er, at mange selskaber har indgået aftale med aktører, forbrugerne mv. om medvirken til gennemførelse af besparelserne som først realiseres i 2010.
- For el-, naturgasselskaberne, hvor der er indgået en frivillig aftale, og hvor der derfor alene er aftalt et samlet mål for den pågældende branche gælder ovenstående for branchen som helhed. Energistyrelsen kan og vil ikke blande sig i de interne fordelinger mellem selskaberne.
- For fjernvarmesektoren, hvor denne aftale afløser pålæg til ca. 170 fjernvarmeselskaber indeholdende konkrete individuelle mål er situationen er anden. Aftalen betyder, at de individuelle mål erstattes af et samlet mål for hele branchen, og at de nuværende pålæg, som gælder til 2013, trækkes tilbage for perioden fra 2010 og frem. Det skal afklares hvordan fjernvarmeselskaber, som ved udgangen af 2009 er væsentlig bagud i forhold til opfyldelse af deres nuværende forpligtelser, skal håndteres. Dette drøftes separat mellem Dansk Fjernvarme og Energistyrelsen.

Bilag 13: Evalueringen af nærværende aftale

Medio 2012 afsluttes en uafhængig evaluering af selskabernes besparelsesindsats i henhold til denne aftale. Evalueringen udbydes medio 2011 således at arbejdet med evalueringen kan gå i gang i efteråret 2011.

Evalueringen skal omfatte såvel vurdering af effekter af indsatsen (dvs. opnåede besparelser og omkostningerne i forbindelse hermed) som selve processen, herunder organiseringen af indsatsen, forbrugernes tilfredshed mv.

Evalueringen skal særligt have fokus på de nye elementer i denne aftale, herunder følgende emner:

- Det omfattede forbrug, jf. afsnit 3 og bilag 1, herunder inddragelsen af besparelser i netterne, og afgrænsningen i forhold til transport
- Kravene til selskabernes involvering og anvendelse af eksterne aktører, jf. bilag 3
- Markedsorienteringen og gennemsigtigheden, jf. afsnit 7 og bilag 4. Evalueringen skal her bl.a. have fokus på om markedsorienteringen er i konflikt med ønsket om større additionalitet og på om reglerne sikrer en (omkostnings)effektiv indsats samtidig med at der sker en øget inddragelse af eksterne aktører.
- Prioriteringsfaktorerne jf. afsnit 8 og bilag 5.
- Opgørelsesmetoderne jf. afsnit 9 og bilag 9, hvor evalueringen skal vurdere reglerne såvel i forbindelse med opgørelse efter standardværdier som i forbindelse med specifik opgørelse.
- Dokumentationskravene, indberetningen og kvalitetssikringen jf. afsnit 1, 12 og 13 samt bilag 7, 8 og 9.
- Initiativerne til at sikre en øget additionalitet, herunder bestemmelsen i afsnit 4.3, prioriteringsfaktorerne og retningslinjerne for fastsættelse af standardværdier, jf. bilag 6.
- Organiseringen og koordineringen af den samlede besparelsesindsats, herunder spillet med Center for Energibesparelser og Energistyrelsen.

Evalueringen skal i forbindelse med alle disse emner have fokus på at bestemmelserne i aftalen er hensigtsmæssige, og den skal komme med forslag til forbedring af reglerne for den følgende periode, herunder med henblik på at øget omkostningseffektivitet og additionalitet.

Energistyrelsen er ansvarlig for og finansierer evalueringen. Rammerne for og gennemførelsen af evalueringen drøftes med selskaberne, som inddrages i en følgegruppe.

Inden den 1. januar 2010 fastlægger den tekniske arbejdsgruppe hvilke data mv. selskaberne skal kunne levere i forbindelse med evalueringen i 2012.